

SLOVENSKI

Izdaja in tiska Casopisno podjetje Slovenski poročevalec. — Direktorji: Rudi Janžuba, Glavni in odgovorni urednik: Sergej Vošnjak. — Uredišče: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1 in 3, telefon 23-522 do 23-526. — Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1/II, telefon 23-522 do 23-526. — Oglasi: oddelček Ljubljana, Tisova cesta 7, telefon 21-596, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832. — Poštni predal št. 29. — Ziro račun pri Komunalni banki Ljubljana št. 60-KB-3-367. — Mesecna naročnina 230 din.

Poročevalec

DVANAJSTO REDNO ZASEDANJE GENERALNE SKUPŠČINE OZN

Gromiko obtožuje in svari

ZDA žele spreminiti Srednji Vzhod v sod smodnika — Vojaških spopadov dames ni moč lokalizirati — Sovjetska zveza je še vedno pripravljena odpoklicati svoje sile iz držav varšavskega sporazuma — Gromiko je predlagal resolucije — Generalna skupščina je na priporočilo splošnega odbora sprejela na dnevni red letošnjega zasedanja vprašanja Alžira, Cipra, Zahodne Nove Gvineje in Južne Afrike

New York, 20. sept. (Reuter.) Generalna skupščina ZN je danes popoldne nadaljevala splošno debato, v kateri je govoril sovjetski minister za zunanje zadeve Andrej Gromiko. Govoril o položaju na Srednjem vzhodu, je Gromiko izjavil, da skušajo ZDA spreminiti to področje v sod smodnika.

»Združene države Amerike« je dejal sovjet minister za zunanje zadeve, »pehajo na Srednjem in Bliznjem vzhodu eno državo proti drugi v prizadevanju, da bi našle poslušne zarotnike proti neodvisnosti najprej ene, potem pa druge arabske države.« Gromiko je dodal, da bodo zato propadli vsi poskusi, da se obisti sovjetska politika na Srednjem vzhodu. Dejstvo je, da je nevarno varati se z mislijo, da so dogodki na Srednjem vzhodu lokalnega značaja in da si zaradi njih, kakor nekateri mislijo, ni treba bežiti glave. »Če je bilo že v preteklosti težko lokalizirati vojaške spopade, je še posebej nevarno domišljati si, da je mogoče danes.« je nadaljeval sovjetski minister za zunanje zadeve. »Zato bi hoteli vprašati tiste, ki stalno mahajo z vojno baklo na Bliznjem in Srednjem vzhodu, če so sposobni napovedati, kako daleč bi se dal črniti plamen, ki ga netijo.«

Gromiko je ugotovil, da so ZDA, Vel. Britanija in Francija odklonile sovjetske predloge, da bi javno obsodili uporabo nasilja in vmešavanje v notranje zadeve drugih držav na Srednjem vzhodu. Sprejete tudi sovjetskih predlogov v Generalni skupščini bi moglo pomembno in odsežno vplivati

nevarnost se je posebno povečala, odkar je bilo v evropske države članice organizacije poslano atomsko orožje. Gromiko je izjavil, da še vedno velja sovjetski predlog, da bi razpustili tako severnoatlantski kot varšavski pakt.

Ko je poudaril, da bi bilo ZSSR bolj všeč, če bi bili razgovori o razorožitvi javni, da pa je pripravljena tudi za tajne razgovore, če bi bili koristni, je sovjetski minister za zunanje zadeve dejal, da bo Sovjetska zveza tako dolgo, dokler bodo ZDA, Velika Britanija in druge države NATO odklanjale sporazum o razorožitvi in ne bodo hotele postaviti izven zakona atomsko in vodikovo orožje, delala vse, kar bo potrebno, da bo varovala svojo neodvisnost. Povedal pa je, da je Sovjetska zveza pripravljena odpoklicati svoje sile iz držav varšavskega sporazuma s pogojem, da tudi zahodne države umaknejo svoje čete iz več evropskih držav.

Na današnji seji je sovjetski minister za zunanje zadeve predložil Generalni skupščini tri resolucije — o mirolnih koezistenci držav, prepovedi poskusov za nuklearni orožje in obljubi držav, da ne bodo uporabljale jedrskega orožja. Sovjetska delegacija je zahtevala, da dve izmed teh resolucij — resolucijo o koezistenci držav in resolucijo o prepovedi poskusov za jedrskim in vodikovim orožjem, postavijo na dnevni red tega zasedanja Generalne skupščine kot posebne točke.

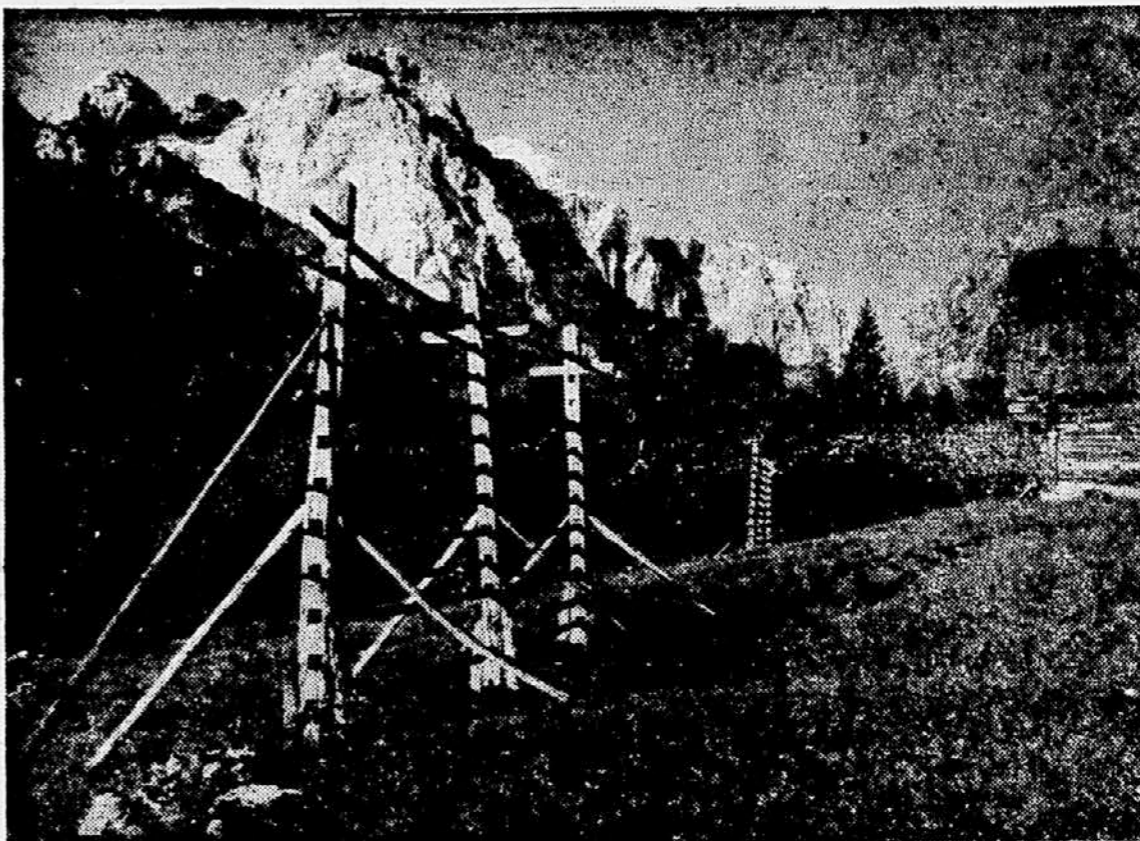
velešile prenehale sedanje medsebojno tekmovanje, vsčveki tudi tekmo v oboroževanju. Nocoj je Generalna skupščina razpravljala o priporočilih splošnega odbora, ter je takoj sprejela na dnevni red letošnjega zasedanja alžirsko in ciprsko vprašanje, o katerih bodo razpravljali na sejah političnega odbora, čigar začetek dela pa bodo določili pozneje.

Generalna skupščina je nato sklepala o postavitvi vprašanja Zahodne Nove Gvineje na dnevni red sedanjega zasedanja, čemur sta ostro nasprotovala holandski zunanji minister Luns in avstralski zunanji minister Casey. Luns je dejal, da Holandija ne more sprejeti indonezijskih zahtev, da se Zahodna Nova Gvineja izloči iz holandske ozemeljske pristojnosti. Vodja indonezijske delegacije Sastrorodjodjo je izrazil pripravljenost svoje države, da doseže miroljubno rešitev tega spora ter je obžaloval stališče ministra Luns. Skupščina je nato z 49 proti 21 glasovom, 11 delegacij se je glasovanja vzdražalo, sprejela priporočilo splošnega odbora, da se vprašanje Zahodne Nove Gvineje prouči na sedanjem zasedanju.

Nato je Generalna skupščina s 65 proti 8 glasovom, 9 delegacij se je glasovanja vzdražalo, sklenila postaviti na dnevni red sedanjega zasedanja vprašanje plemenskega spora v Južni Afriki, s 63 proti 2 glasovoma (Francija in Južna Afrika), 16 delegacij se je glasovanja vzdražalo, pa je sklenila proučiti tudi vprašanje indijsko- prebivalstva v Južnoafriški uniji.

Izjava Koče Popovića ob prihodu v New York

New York, 20. sept. (Tanjug) Vesel sem, ker lahko prisostvujem XII. rednemu zasedanju Generalne skupščine Združenih narodov, je izjavil državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović, ki je včeraj prispel v New York kot vodja jugoslovanske delegacije na tem zasedanju Generalne skupščine. »Menim,« je nadaljeval Koča Popović, »da je v tem razdobju vloga, ki naj jo ta svetovna organizacija odigra, zelo velika in odgovorna. Pri tem mislim tudi na problem razorožitve in na druge občutljive probleme. Menim, da bi se moral vsi potruditi da bi se razprava razvijala v pozitivnem in konstruktivnem duhu. Mi bomo,« je končal Koča Popović, »vztrajno delali v tem smislu, kolikor bo pač to odvisno od nas samih.«

Tudi sedaj, ko dobivajo zelene in cvetoče preproge nove živo pisane barve, privabljajo naši Julijci mnoge ljubitelje gora. Slika prikazuje planino Višek. — (Foto: Fr. Močnik)

Naši poslanci v Šenjanu

Parlamentarna delegacija si je ogledala nekaj tovarn v največjem središču kitajske strojne industrije — Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta pa je prispel v Kanton

SENJAN, 20. sept. (Tanjug.) Jugoslovanska parlamentarna delegacija je po štiridnevem bivanju v Pekingu odpotovala v največje središče kitajske strojne industrije, v milijonsko mesto Šenjan. Mesto leži v severni Kitajski in je v njem nad tri sto večjih in manjših podjetij strojne in lahke industrije. Od nad 2 milijona prebivalcev Šenjane je več kot pol milijona delavcev in uslužbencev.

Na Šenjanem letališču je goste sprejel namestnik guvernerja pokrajine Liaoning, industrijsko najbolj razvitega področja Kitajske, v katerem živi okrog 19 milijonov prebivalcev in čigar glavno mesto je Šenjan. Po krajšem potu v kosilu v domu za častne goste so člani delegacije obiskali prvo tovarno orodnih strojev in tovarno kablov. Na zborovanju, ki je bilo sklicano na čast jugoslovanske delegacije, je govoril delavcem Šenjane predsednik Stambolčić. V zborovanju so se naši parlamentarci pogovorili z voditelji tovarn in zastopniki političnih organizacij, potem pa so si ogledali naprave in obrate tovarne, ki je opremljena z najmodernejšimi stroji.

V tovarni kablov, ki ima okrog 4.000 delavcev, so si zastopniki jugoslovanske delegacije ogledali novo in moderno opremo v obeh tovarnah so bili sprejeti zelo prijazno in prijateljsko.

Na zborovanju, ki je bilo sklicano na čast jugoslovanske delegacije, je govoril delavcem Šenjane predsednik Stambolčić. V zborovanju so se naši parlamentarci pogovorili z voditelji tovarn in zastopniki političnih organizacij, potem pa so si ogledali naprave in obrate tovarne, ki je opremljena z najmodernejšimi stroji.

Na zborovanju, ki je bilo sklicano na čast jugoslovanske delegacije, je govoril delavcem Šenjane predsednik Stambolčić. V zborovanju so se naši parlamentarci pogovorili z voditelji tovarn in zastopniki političnih organizacij, potem pa so si ogledali naprave in obrate tovarne, ki je opremljena z najmodernejšimi stroji.

Zahvala Ho Ši Minhu

Beograd — Predsednik republike Josip Broz — Tito je dobil od predsednika DR Vietnama Ho Ši Minha naslednjo brzojavko: »V imenu naroda Demokratčne republike Vietnam se vam iskreno zahvaljujem za čestitke, ki ste jih v imenu jugoslovanskih narodov poslali za 12-letnico neodvisnosti DR Vietnam.«

PARIZ, 20. sept. (Tanjug) Pro- ceduralna nesoglasja glede »ah- vahov« desničarskih strank, neodvisnih km-ov in komunistov, da bi obsodili celotno vladno gospodarsko politiko, so bila tudi danes v središču razprave na izrednem zasedanju franco- ske skupščine.

Predstavniki neodvisnih, kmetov in komunistična parlamentarna skupina predložili tri resolucije, v katerih pozivajo na obsodbo vladnih reform sprejetih med letnimi počitnicami. Po skupščinskem poslovniku bo morala vlada avtomatično odstopiti, če bi bila katera od teh resolucij sprejeta.

Predsedstvo skupščine pa je sklenilo, da bo razpravo in glasovanje o zahtevah neodvisnih, kmetov in komunistov postavilo na dnevni red šele med 30. septembrom in 3. oktobrom. Vlada namreč želi, da bi med tem spravila skozi skupščino svoj načrt političnega statuta za Alžir, o katerem bi se debata morala začeti prihodnji teden. Predstavniki kmetskega so na današnji popoldanski seji ostro nastopili proti temu predlogu ter zahtevali glasovanje in svoji resoluciji še v teku prihodnjega tedna. Stališče kmetskega je obrazložil poslanec Dorgeres, najsilnejši stališču pa se je pridružil tudi Poujadeva skupina. Notranji minister Gilbert Jules je ponovno v imenu vlade zahteval prednost za glasovanje in debato o alžirskem statutu. Neodvisni in komunisti so na to sprejeli predlog dnevnega reda, ki ga je predlagalo predsedstvo in skupščina je končno s 368 proti 204 glasovom sklenila, da bo o resolucijah, ki obsojajo vladno ekonomsko politiko, razpravljala šele po 30. septembra.

PRETEKLOST IN PRIHODNOST

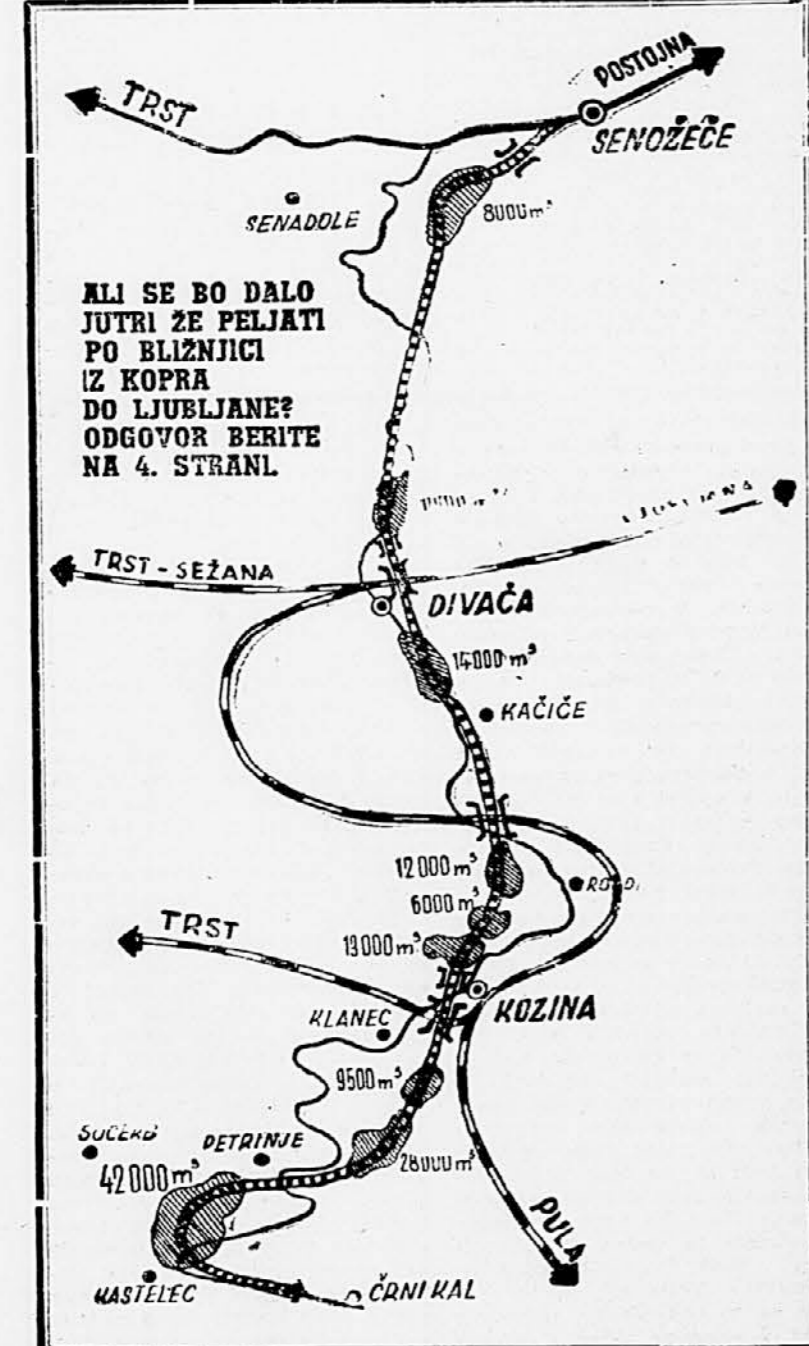
(Od stalnega dopisnika »Politike« in »Slovenskega poročevalca«)

Varšava, 20. sept. (Po telefonu) September gre h kraju. Prišel se je zelo živahno in prinesel enega najvažnejših dogodkov v letošnjem letu: obisk Gomulke v Beogradu, ki so ga prebivalci Varšave tako priščno sprejeli in ga tako tople pozdravili. In oktober? Oktober spominja prebivalce Varšave na mnoge dogodke in preteklosti in za zato pričakujejo z velikim zanimanjem. Oktobra bo obletnica VIII. plenuma, velikega lanskega oktobrskega preloma, v katerem je sodelovala vsa Varšava.

Oktober bo prvič proslavljena obletnica, ko so se na tere- nu pojavile prve partizanske skupine, ki jih je koncem leta 1942 organizirala poljska delavska stranka. Oktobra bo tudi X. plenum CK poljske združene delavske partije, na katerem bodo določene teze za bližnji partijski kongres. Te teze pričakujejo z nestrpnostjo ker je z njimi povezana nadaljnja perspektiva gospodarskega in družbenega razvoja Poljske. ali bo rečeno, preciziranje tiste splošne linije, ki jo je dal VIII. in IX. plenum. Končno bo oktobra pričelo II. zasedanje Sejma. Prvo zasedanje spomladansko, ki je bilo končano julija. Je bilo zelo plodno in intenzivno. So- deč po tem, kar je včeraj de- jal maršal Sejma Czegław Wi- cecch, bo tudi to II. zasedanje prav tako vsebinsko bogato. Po- sebno je poudaril važnost dej- stva, da bodo proučevali plan

Naslednik Suhra?

Bonn, 20. sept. (Tanjug.) Dve struji v berlinski organizaciji socialnodemokratske stranke, ki obstojata že dolgo časa in med katerima prihaja od časa do časa do nasprotij, sta se sprli zaradi izvolitve novega berlinskega župana, ki naj bi prevzel mesto pred kratkim umrlega Orta Suhra. Sodijo, da je ti dve krili socialnodemokratske stranke v Berlinu mogoče ločiti po tem: na levo usmerjeno krilo večine strankinih funkcionarjev, ki jih vodi predsednik Fritz Neumann, in na desno usmerjeno krilo.

VARSAVSKI ZAPISKI

Preteklost in prihodnost

(Od stalnega dopisnika »Politike« in »Slovenskega poročevalca«)

Varšava, 20. sept. (Po telefonu) September gre h kraju. Prišel se je zelo živahno in prinesel enega najvažnejših dogodkov v letošnjem letu: obisk Gomulke v Beogradu, ki so ga prebivalci Varšave tako priščno sprejeli in ga tako tople pozdravili. In oktober? Oktober spominja prebivalce Varšave na mnoge dogodke in preteklosti in za zato pričakujejo z velikim zanimanjem. Oktobra bo obletnica VIII. plenuma, velikega lanskega oktobrskega preloma, v katerem je sodelovala vsa Varšava.

Oktober bo prvič proslavljena obletnica, ko so se na tere- nu pojavile prve partizanske skupine, ki jih je koncem leta 1942 organizirala poljska delavska stranka. Oktobra bo tudi X. plenum CK poljske združene delavske partije, na katerem bodo določene teze za bližnji partijski kongres. Te teze pričakujejo z nestrpnostjo ker je z njimi povezana nadaljnja perspektiva gospodarskega in družbenega razvoja Poljske. ali bo rečeno, preciziranje tiste splošne linije, ki jo je dal VIII. in IX. plenum. Končno bo oktobra pričelo II. zasedanje Sejma. Prvo zasedanje spomladansko, ki je bilo končano julija. Je bilo zelo plodno in intenzivno. So- deč po tem, kar je včeraj de- jal maršal Sejma Czegław Wi- cecch, bo tudi to II. zasedanje prav tako vsebinsko bogato. Po- sebno je poudaril važnost dej- stva, da bodo proučevali plan

in proračun za prihodnje leto in ju še letos sprejeli, kakor niso delali prejšnja leta. Važna naloga Sejma bo tudi razpis volitev v ljudske odbore in spre- memba predpisov o izvajanju teh volitev za večjo demokrati- zacijo.

Zadnje dni se je zanimanje za Jugoslavijo razširilo na ves Balkan v zvezi z romunskim predlogom za sklicanje konfe- rence predstavnikov balkanskih držav. Načelna soglasnost Jugos- lavije s tem predlogom je bila široko publicirana. Zanimanje poljske javnosti za to iniciativo nikakor ni slučaj- no. Tu vidi jo v tem precejšnji podobnosti z iniciativo, ki jo je dal nedavno Gomulka v inter- vjuju danski agenciji Ricar: gle- dajte ureditve odnosov med drž- avami ob Baltskem morju. Prav tako, kot na Balkanu obstojata države, vključene v Varšavski ali Atlantskem paktu osimna,

POSVETOVANJE NOVINARJEV

Novi Sad, 20. sept. Okoli 150 novinarjev gospodarskih in kmetijskih rubrik jugoslovanskih listov, agencij in radijskih postaj se je zbralo danes v Novem Sadu na posvetovanje o problemih kmetijstva in vasi v našem tisku. Posvetovanju pri- prisostvujejo član izvršnega sveta Slavko Komar, predsednik Glavne zadrzne zveze Paško Romac, predsednik zvez- ne komisije za vas Raja Ned- deljković, predsednik Zveze gospodarsko-gozdarskih zbor- nic Ivan Buković in drugi. Današnje posvetovanje je ena izmed akcij, ki jih je podvzela Zveza novinarjev, da bi se zboljšal kvaliteta listov in tiska napisih. Referat o temi »Kmetijstvo

in vas v našem tisku in radijskih postajah« je imel urednik »Ekonomske politike« Ljuba Veljković. V razpravi po referatu je sodelovalo večje število udeležencev posvetovanja. Splošna ugotovitev je, da so novinarji gospodarskih in kmetijskih rubrik v našem tisku doslej uspešno spremljali razvoj in probleme kmetijstva: proizvodnje, posebno pa gibanje družbeno-ekonomskih odno- sjev na vasi. Veliko pomoč je tisk našel pri osvajanju raznih novih mer v kmetijstvu, za uporabo večjih količin umetnih gnojil, kvali- tetnejšega semena in pri izva- janju sodobne organizacije de- la in nagrajevanja na kmetijskih posevkih.

Referat o temi »Kmetijstvo in vas v našem tisku in radijskih postajah« je imel urednik »Ekonomske politike« Ljuba Veljković. V razpravi po referatu je sodelovalo večje število udeležencev posvetovanja. Splošna ugotovitev je, da so novinarji gospodarskih in kmetijskih rubrik v našem tisku doslej uspešno spremljali razvoj in probleme kmetijstva: proizvodnje, posebno pa gibanje družbeno-ekonomskih odno- sjev na vasi. Veliko pomoč je tisk našel pri osvajanju raznih novih mer v kmetijstvu, za uporabo večjih količin umetnih gnojil, kvali- tetnejšega semena in pri izva- janju sodobne organizacije de- la in nagrajevanja na kmetijskih posevkih.

VREME

Stanje dne 20. septembra: Moč- no oslabilene frontalne motnje so preko srednje Evrope pomikale proti jugovzhodu. Od zahoda pa so zaflele Francijo nekoliko povečana oblačnost. Najnižje tempera- ture med 5 in 10, v Primorju 2, najvišje dnevne do 24 stopinj C.

